

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-09-16
Besvaras senast
2015-09-30

Till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:1 Ofinansierade skatthöjningar

Redan för 700 år sedan beskrev den arabiske matematikern Ibn Khaldun hur den dåvarande "staten" kunde optimera ett skatteuttag så att både staten och medborgarna skulle vara vinnare. I dag hänförs denna teori till den så kallade Lafferkurvan efter nationalekonomen Arthur Laffer, som med sina beräkningar ansåg att det finns en brytpunkt för när staten och individen båda tjänar på en rimlig beskattning, samt att när man överträtt denna brytpunkt förlorar staten skatteinkomster och individen sin nettointäkt. Utifrån denna teori är det då viktigt att veta var det svenska skattetrycket ligger i förhållande till den brytpunkt som antingen genererar mer inkomster eller det motsatta för båda parter. Särskilt viktigt är detta att analysera inför en förändring av beskattningen, så att rätt prognos kan göras utifrån vetenskaplig nationalekonomisk teoribildning.

Fakta för Sverige från Statistiska centralbyrån visar att alliansregeringens politik sänkt skatterna med 136 miljarder kronor och att skatteintäkterna samtidigt har ökat med 27 procent i löpande priser sedan 2006–2014. Dessa skattesänkningar för såväl löntagare som företag var med andra ord finansierade. Men hur är det då med de många skatthöjningar som finns med i årets rödgröna höstbudget från regeringen, ivrigt påhejad av ett än mer ekonomiskt ansvarslöst parti som Vänsterpartiet? Är dessa skatthöjningar verkligen korrekt redovisade i budgetpropositionen som garanterade inkomstökningar för staten? Om inte får de tills vidare tolkas som ofinansierade skatthöjningar, och är därmed i högsta grad omotiverade.

Sänkningen av jobbskatteavdraget är ett sådant exempel på en trolig ofinansierad skatthöjning. Regeringen har hänvisat till en försiktighetsprincip när det gäller utvärderingar av skattesänkningar, men anser inte att detta behövs när det gäller skatthöjningar som per definition skulle vara säkra inkomstkällor för staten. Man bortser då från människans inneboende beteenden och därav rimliga negativa dynamiska effekter för statens inkomster vid en marginalskatthöjning.

Just detta har bland annat nationalekonomen Lennart Flood nyligen visat på och redovisat i tidskriften Ekonomisk Debatt, vad gäller den förestående skatthöjningen som en effekt av minskat jobbskatteavdrag. Rakt av förutses ett försämrat jobbskatteavdrag ge staten runt 2 miljarder kronor i inkomster. Men Flood beräknar att skatteintäkten helt uteblir enbart på grund av de

beteendeeffekter som ett minskat arbetsutbud medför (dessutom då oaktat de än mer negativa effekter som lönehöjningar medför). När regeringen på detta sätt höjer marginals-katten från 57 till 60 procent [sic!], och detta oaktat höjningen av arbetsgivaravgifterna, kommer allt färre på grund av helt rimliga prioriteringar inte att vilja arbeta övertid eller arbeta extra på annat sätt.

På samma sätt som otaliga beräkningar har visat att den så kallade ”värnskatten” är en förlust- och inte en vinstaffär för staten, så är en höjning av marginals-katterna från en redan för hög nivå skadlig för statens inkomster. Det är helt naturligt att människor väljer att prioritera bort jobbansträngningar som lönar sig sämre än tidigare. Även indirekta skatter visar sig också kunna vara bedrägliga som garanterade intäktskällor för staten. Ett flagrant exempel på detta var den så kallade bandspelarbandskatten, en skatt på enbart inköpet av bandspelarband, som visade sig dyrare för staten att administrera än vad skatten bidrog med till statskassan.

Socialister må ha ideologiska skäl för att både med direkta och indirekta skatter övertaxera varuutbyten, löntagare, företagare och företag. Men att inte redovisa det förväntade finansieringsutfallet för staten enligt en försiktighetsprincip även vid denna typ av åtgärder är enligt etablerade erfarenheter på området oansvarigt, och dessutom oärligt gentemot det svenska folket som skall betala kalaset. I ljuset av de samtidigt kraftigt höjda utgifterna i bidragssystemen och andra utgiftsposter i budgetpropositionen blir mörkläggningen av statens intäkter och tillgångar än mer skrämmande.

Mina frågor till finansministern blir därför:

1. Varför tillämpas bara en försiktighetsprincip vid utvärderingen av skattesänkningar och inte också vid skattehöjningar, enligt de vetenskapliga argument och praktiska erfarenheter som talar så starkt för detta?
2. Om det visar sig att en försämring av jobbskatteavdraget inte leder till ökade intäkter för staten, hur ska då de aviserade ökade utgifterna i bidragssystemen och andra då ofinansierade utgifter finansieras?
3. Om ministern anser att en marginals-katt på 57 procent inte är tillräckligt hög, hur högt är ministern då beredd att höja marginals-katten?

.....

Finn Bengtsson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors